

OGÓLNE ZASADY PROWADZENIA KSIĄG RACHUNKOWYCH

Miejsce prowadzenia ksiąg rachunkowych

Księgi rachunkowe Powiatu Łódzkiego Wschodniego - Organu i Starostwa Powiatowego w Łodzi – Urzędu prowadzone są w siedzibie Starostwa Powiatowego w Łodzi.

Określenie roku obrotowego oraz okresów sprawozdawczych

Rokiem obrotowym jest okres roku budżetowego, czyli rok kalendarzowy od 1 stycznia do 31 grudnia. Najkrótszym okresem sprawozdawczym są poszczególne miesiące.

Cel i zakres prowadzenia ksiąg rachunkowych

Celem prowadzenia ksiąg rachunkowych jest ujęcie w nich – zgodnie z treścią ekonomiczną – zdarzeń, w tym operacji gospodarczych, a następnie wykazanie ich w sprawozdaniu budżetowym i finansowym aby rzetelnie i jasno przedstawić sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy jednostki. Księgi muszą odzwierciedlać stan rzeczywisty. Do programu księgowego wprowadza się wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania w danym miesiącu dowody księgowo, zapewnia się ciągłość zapisów. Księgi są sprawdzalne i umożliwiają stwierdzenie poprawności zapisów i sald.

Księgi rachunkowe prowadzi się w języku polskim i w walucie polskiej (PLN). Dowody własne wystawiane są w języku polskim, natomiast dowody obce, otrzymane od kontrahentów zagranicznych, mogą być wystawiane w języku obcym. Księgi rachunkowe jednostki prowadzone są komputerowo zgodnie z przyjętym planem kont.

Księgi rachunkowe otwiera się na początek każdego następnego roku obrotowego, a zamyka na dzień kończący rok obrotowy. Ostatecznie zamknięcie ksiąg rachunkowych jednostki następuje w ciągu 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy. Zamknięcie ksiąg rachunkowych polega na nieodwracalnym wyłączeniu możliwości dokonywania zapisów księgowych w zbiorach tworzących zamknięte księgi rachunkowe.

Zapisów w księdze rachunkowej dokonuje się w sposób trwały. Zapis powinien zawierać:

- datę dokonania operacji,
- określenie rodzaju i numer identyfikacji dowodu księgowego, stanowiącego podstawę zapisu,
- zrozumiały tekst,
- kwotę i datę zapisu,
- oznaczenie kont, których dotyczy.

Zakres ksiąg rachunkowych obejmuje zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które tworzą:

- dziennik,
- księgę główną,
- księgi pomocnicze,
- zestawienia: obrotów i sald księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych,
- wykaz składników aktywów i pasywów (inwentarz).

Dziennik prowadzony jest w sposób następujący:

- zdarzenia, jakie nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym, ujmowane są w nim chronologicznie,

- zapisy są kolejno numerowane w okresie roku/miesiąca, co pozwala na ich jednoznaczne powiązanie ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowymi,
- sumy zapisów (obroty) liczone są w sposób ciągły,
- jego obroty są zgodne z obrotami zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej,
- zachowanie „śladu rewizyjnego” umożliwia m.in. sprawdzalność informacji wynikowych.

Księga główna (konta syntetyczne) prowadzona jest w sposób spełniający następujące zasady:

- podwójnego zapisu,
- systematycznego i chronologicznego rejestrowania zdarzeń gospodarczych zgodnie z zasadą kasową i memoriałową.

Księgi pomocnicze (konta analityczne) stanowią zapisy uszczegółowiające i uzupełniające dla wybranych kont księgi głównej. Prowadzi się je w ujęciu systematycznym jako wyodrębniony system ksiąg, kartotek, komputerowych zbiorów danych, uzgodniony z saldami i zapisami na kontach księgi głównej. Zapisy na kontach analitycznych dokonywane są zgodnie z zasadą zapisu powtarzanego. Ich forma dostosowana jest za każdym razem do przedmiotu ewidencji konta głównego.

Zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej i sald kont ksiąg pomocniczych sporządzane są na koniec każdego okresu sprawozdawczego, nie rzadziej niż na koniec miesiąca. Zestawienie obrotów i sald zawiera:

- symbole lub nazwy kont;
- salda kont na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych, obroty za okres sprawozdawczy i narastająco od początku roku obrotowego oraz salda na koniec okresu sprawozdawczego;
- sumę sald na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych, obrotów za okres sprawozdawczy i narastająco od początku roku obrotowego oraz sald na koniec okresu sprawozdawczego.

Obroty z tego zestawienia są zgodne z obrotami dziennika lub obrotami zestawienia obrotów dzienników częściowych. Co najmniej na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych są sporządzane zestawienia sald wszystkich ksiąg pomocniczych, a na dzień inwentaryzacji – zestawienia sald inwentaryzowanej grupy składników aktywów.

Wykaz składników aktywów i pasywów (inwentarz) potwierdzony jest ich inwentaryzacją. Pozycje „inwentarz” stanowią odpowiedniki lub rozwinięcia poszczególnych pozycji bilansu otwarcia.

Księgi rachunkowe prowadzi się w celu uzyskania odpowiednich danych wykorzystywanych do sporządzenia sprawozdań budżetowych, finansowych, statystycznych i innych oraz rozliczeń z budżetem państwa i z ZUS, do których jednostka została zobowiązana.

Do prowadzenia ksiąg rachunkowych wykorzystywany jest program komputerowy „Pakiet dla administracji” firmy U.I. Info-System sp. j. Program komputerowy zapewnia powiązanie poszczególnych zbiorów ksiąg rachunkowych w jedną całość, odzwierciedlającą dziennik i księgę główną. Dokładne informacje, dotyczące programu komputerowego zostały przedstawione w załączniku Nr 13 do Zarządzenia.

W Starostwie Powiatowym w Łodzi prowadzona jest w formie komputerowej:

- odrębna księga rachunkowa przeznaczona do dokumentowania operacji gospodarczych w zakresie budżetu,
- odrębna księga przeznaczona do dokumentowania operacji gospodarczych w zakresie dochodów i wydatków Starostwa.

W celu prawidłowego i przejrzystego ujmowania operacji gospodarczych w księgach rachunkowych tworzy się, w miarę potrzeb, konta analityczne. Podstawą wyodrębnienia kont analitycznych z ksiąg

rachunkowych wymienionych powyżej jest specyfika wykonywanych zadań w jednostce, jak i źródło ich finansowania.

Wprowadzając do używania konta analityczne stosuje się również kryterium podmiotowe (np. kontrahent), przedmiotowe (analogiczny rodzaj operacji) lub mieszane podmiotowo - przedmiotowe.

Konta analityczne tworzy się w ten sposób, że do numeru konta syntetycznego dodaje się, po myślniku, odpowiednie oznaczenie konta analitycznego, na które składają się cyfry. W polityce rachunkowości konta analityczne nie są ujmowane w obowiązującym wykazie kont.

Biorąc pod uwagę kryterium specyfiki wykonywanych zadań i źródeł ich finansowania w Starostwie prowadzi się rozwinięcie analityczne dla dokumentacji operacji gospodarczych projektów realizowanych przy udziale środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych nie podlegających zwrotowi. Czynność wyodrębnienia polega na nadaniu każdemu z projektów unikalnej nazwy, co pozwoli w późniejszym czasie zestawić w programie wszystkie konta analityczne, które uczestniczą w dokumentacji operacji gospodarczych danego projektu.

Z uwagi na specyfikę wykonywanych zadań i źródeł ich finansowania w Starostwie Powiatowym w Łodzi prowadzi się wyodrębnioną ewidencję księgową dla środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, Rządowego Funduszu Polski Ład, Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg i innych programów rządowych. Wyodrębniona ewidencja polega na wyodrębnieniu operacji poprzez wprowadzenie do zakładowego planu kont odrębnych kont syntetycznych, analitycznych i pozabilansowych w takim układzie, aby możliwe było spełnienie wymagań zarówno w zakresie sporządzania sprawozdań finansowych, jak i innych rozliczeń.

Konta pozabilansowe pełnią funkcję wyłącznie informacyjno – kontrolną. Zdarzenia na nich rejestrowane nie powodują zmian w składnikach aktywów i pasywów. Na kontach pozabilansowych obowiązuje zapis jednokrotny, który podlega uzgodnieniu z dziennikiem i zestawieniem obrotów i sald.

Definicje aktywów podlegających ujęciu w księgach rachunkowych Starostwa określa art. 3 ust. 1 pkt 12 ustawy o rachunkowości. Przez aktywa rozumie się kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości, powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych.

Zakres gospodarowania zasobem nieruchomości Skarbu Państwa, oddanym Starostwu do zarządzania, określony w art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, nie daje podstaw do traktowania powierzonego mienia jako aktywów Starostwa, stąd te nieruchomości wchodzące w skład zasobu Skarbu Państwa nie podlegają ujęciu w księgach rachunkowych Starostwa. Nieruchomości te ujmuje się w ewidencji pozabilansowej jednostki.

Ewidencja operacji związanych z uzyskiwaniem dochodów należnych budżetowi państwa, które nie są zaliczane do dochodów budżetowych jednostek budżetowych samorządu terytorialnego, związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami (np. dochody z tytułu majątku Skarbu Państwa).

Starostwo Powiatowe w Łodzi

- Przypis należności głównej (cała kwota):
  - Wn konto 221 - Należności z tytułu dochodów budżetowych
  - Ma konto 720 - Przychody z tytułu dochodów budżetowych
- Naliczone odsetki z tytułu zwłoki w zapłacie należności:
  - Wn konto 221 - Należności z tytułu dochodów budżetowych
  - Ma konto 750 - Przychody finansowe

- Wpłata należności na rachunek dochodów Skarbu Państwa:
  - Wn konto 130 - Rachunek bieżący jednostki
  - Ma konto 221 - Należności z tytułu dochodów budżetowych
- Zmniejszenie przychodów o część należną budżetowi państwa (podlegającą przekazaniu):
  - ✓ w zakresie należności głównej:
    - Wn konto 720 - Przychody z tytułu dochodów budżetowych
    - Ma konto 225 - Rozrachunki z budżetami
  - ✓ w zakresie odsetek:
    - Wn konto 750 - Przychody z tytułu dochodów budżetowych
    - Ma konto 225 - Rozrachunki z budżetami
- Przekazanie dochodów budżetu państwa do ŁUW w Łodzi:
  - Wn konto 225 - Rozrachunki z budżetami
  - Ma konto 130 - Rachunek bieżący jednostki
- Przekazanie dochodów powiatu do organu:
  - Wn konto 222 - Rozliczenie dochodów budżetowych
  - Ma konto 130 - Rachunek bieżący jednostki
- Ewidencja księgową odpisu aktualizującego należności:
  - Wn 761 – Ma 290 – odpis aktualizujący należność główną
  - Wn 751 – Ma 290 – odpis aktualizujący wartość odsetek.